

V Bruseli 2. 7. 2019
COM(2019) 287 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

**o vykonávaní a výsledkoch programu Pericles 2020 na ochranu eura proti falšovaniu
v roku 2018**

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o vykonávaní a výsledkoch programu Pericles 2020 na ochranu eura proti falšovaniu v roku 2018

1. Všeobecne

Program Pericles 2020 (ďalej len „program“) je výmenný, pomocný a školiaci program na ochranu eura proti falšovaniu. Nahrádza program Pericles, ktorý bol vytvorený v roku 2001 s pôsobnosťou v období 2002 – 2013. Program bol vytvorený **nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 331/2014 z 11. marca 2014¹. Jeho uplatňovanie sa rozšírilo na nezúčastnené členské štáty nariadením Rady (EÚ) 2015/768 z 11. mája 2015². Nariadením (EÚ) č. 331/2014 sa trvanie programu stanovuje do 31. decembra 2020. Podľa článku 13 ods. 3 nariadenia sa vyžaduje, aby Komisia každoročne poskytla Európskemu parlamentu a Rade informácie o výsledkoch programu. Touto výročnou správou sa plní uvedená požiadavka za rok 2018.**

2. Ročný pracovný program 2018

a. Vykonávanie ročného pracovného programu v roku 2018

Ročný rozpočet na vykonávanie programu na rok 2018 bol stanovený vo výške 1 055 100 EUR a bol financovaný z rozpočtového riadku 01. 020400 všeobecného rozpočtu Európskej únie na rok 2018. V roku 2018 dosiahli viazané finančné prostriedky výšku 993 388,74 EUR. Tento program sa vykonáva prostredníctvom spolufinancovaných opatrení (grantov) pochádzajúcich od príslušných orgánov členských štátov a prostredníctvom „opatrení Komisie“ organizovaných priamo Komisiou. V roku 2018 sa z rozpočtu na granty previedlo 167 199,89 EUR do rozpočtu opatrení Komisie s cieľom doplniť opatrenia členských štátov.

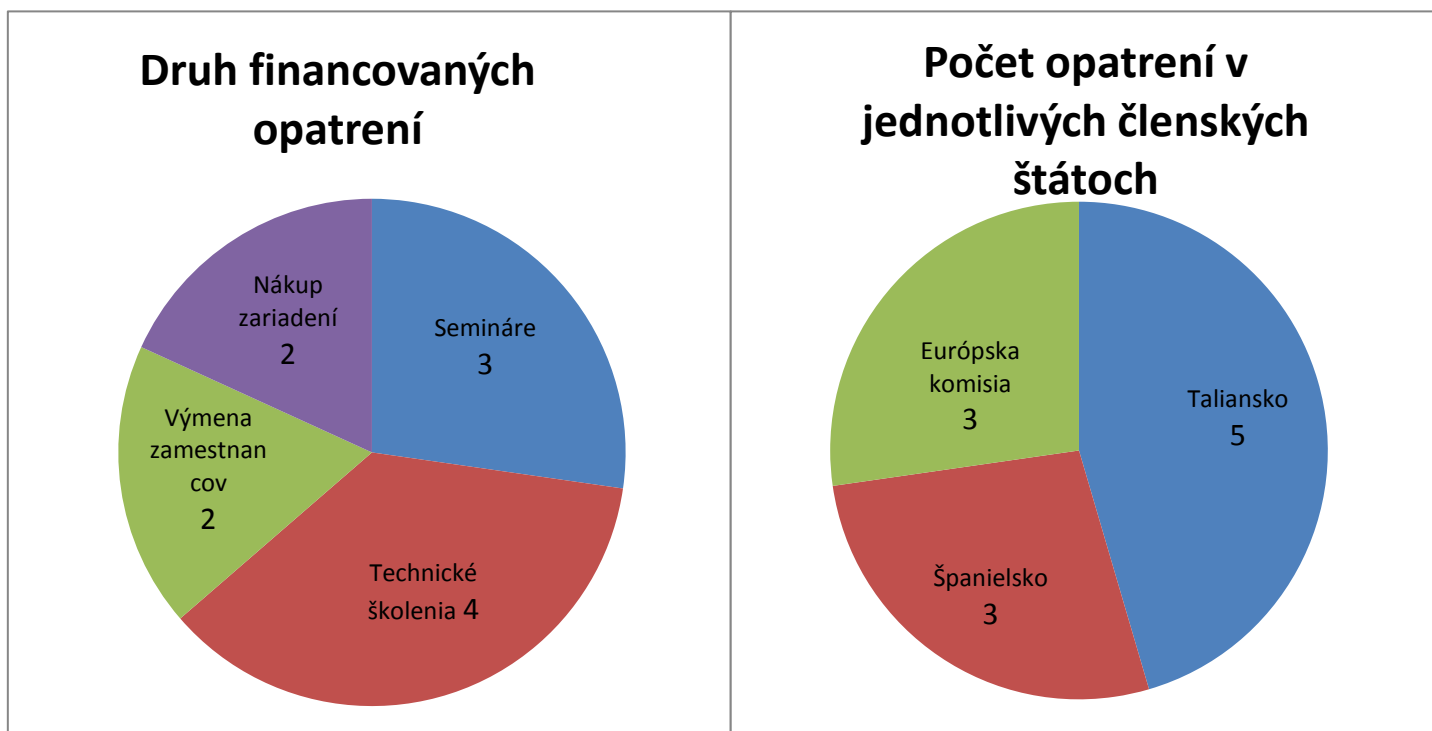
Vo vykonávaní programu sa odrážal záväzok členských štátov a Komisie ochraňovať euro proti falšovaniu. Diskusie o viacročnej stratégii, ktoré sa konali v rámci zasadnutí expertnej skupiny proti falšovaniu eura, umožnili viazať 94,15 % celkového rozpočtu v roku 2018. V roku 2018 sa v rámci tohto programu financovalo celkovo 11 projektov³. Zo žiadostí od príslušných orgánov členských štátov sa celkovo vyhovel ôsmim, ktorým sa udelil grant. Oproti desiatim grantom udeleným v roku 2017 ide o pokles. Okrem toho sa financovali tri opatrenia Komisie, čo je rovnaký počet ako v predchádzajúcom roku. V roku 2018 sa vykonalo päť opatrení, zatiaľ čo šesť opatrení sa vykonáva alebo sa bude vykonávať v roku 2019 a neskôr.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 331/2014 o vytvorení výmenného, pomocného a školiaceho programu na ochranu eura proti falšovaniu (program „Pericles 2020“) (Ú. v. EÚ L 103, 5.4.2014, s. 1). Uvedeným nariadením sa zrušili rozhodnutia Rady 2001/923/ES, 2006/75/ES a 2006/849/ES.

² Nariadenie Rady (EÚ) 2015/768 z 11. mája 2015 o rozšírení uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 331/2014 o vytvorení výmenného, pomocného a školiaceho programu na ochranu eura proti falšovaniu (program „Pericles 2020“) na nezúčastnené členské štáty (Ú. v. EÚ L 121, 14.5.2015, s. 1).

³ Súhrnný prehľad opatrení v rámci programu Pericles, na ktoré boli v roku 2018 viazané finančné prostriedky, sa nachádza v prílohe I.

Graf I a graf II: Druh financovaných opatrení a počet opatrení v jednotlivých členských štátoch (opatrenia, na ktoré boli v roku 2018 viazané finančné prostriedky, pozri prílohu I)⁴

V roku 2018 pochádzali žiadatelia o program z dvoch členských štátov, a to z Talianska a zo Španielska. To odráža skutočnosť, že prostriedky z programu Pericles najčastejšie využívajú krajiny najviac zasiahnuté falšovaním eura. Ich úsilie posilňuje ochranu eura, čo je prospešné pre všetky ostatné členské štáty patriace do eurozóny.

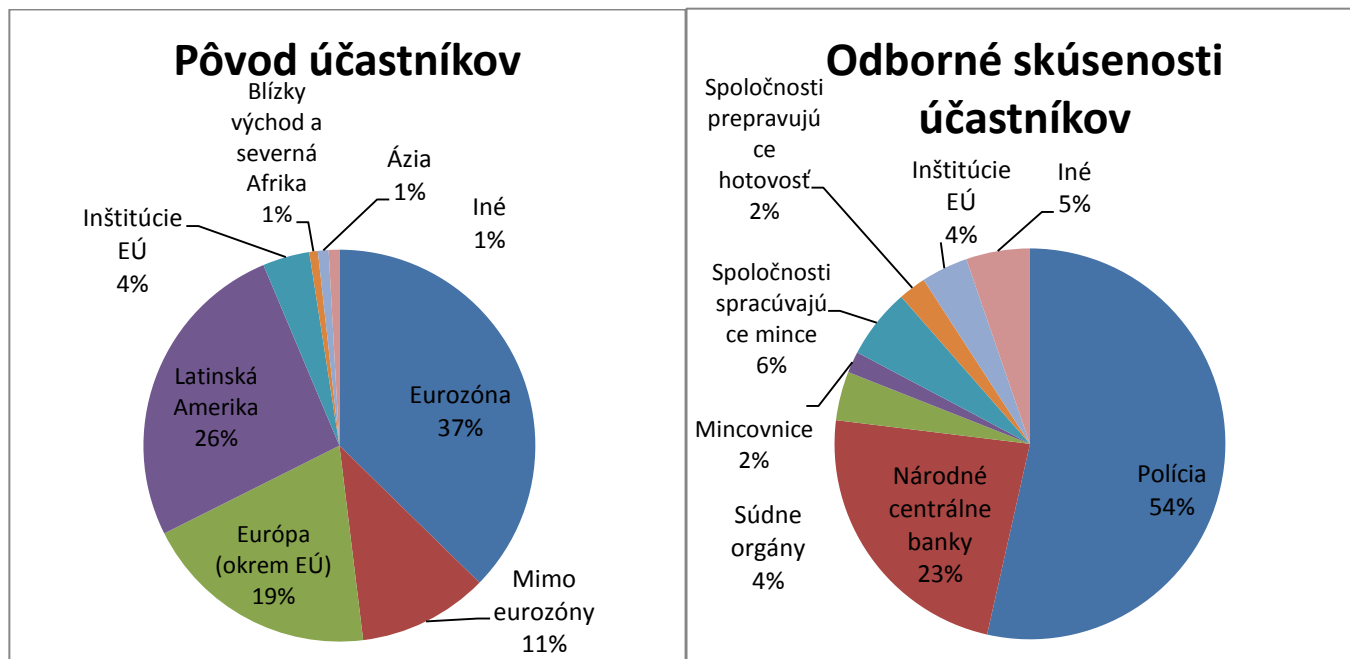
Opatrenia, na ktoré boli v roku 2018 viazané finančné prostriedky, pozostávali z troch seminárov/konferencií, dvoch technických školení, štyroch výmen zamestnancov a dvoch nákupov zariadení. Za zmienku stojí relatívne vysoký počet výmen zamestnancov, čo je nákladovo efektívne opatrenie zacielené na pomerne veľké publikum, ktorým sa uľahčuje výmena know-how a zvyšuje sa vytváranie homogénneho rámca na ochranu eura proti falšovaniu. Vykonanie ďalších dvoch nákupov zariadení pre orgány tretích krajín navyše potvrdzuje úspech zavedenia tohto opatrenia ako oprávneného opatrenia v rámci programu Pericles 2020. Opatrenia sa uskutočňujú⁵ v EÚ aj mimo nej, a to v závislosti od špecifických potrieb ochrany eura proti falšovaniu. Program od svojho vzniku upevňuje svoj regionálny prístup vykonávaním opatrení zahŕňajúcich obzvlášť citlivé regióny sveta. Je zameraný najmä na Latinskú Ameriku (dve opatrenia organizované Španielskom a jedno opatrenie Komisie) a juhovýchodnú Európu (štyri opatrenia organizované Talianskom).

⁴ Všetky údaje sa týkajú opatrení vykonaných v roku 2018, ako aj opatrení, ktoré sa práve vykonávajú alebo sa budú vykonávať po roku 2018.

⁵ Vykonávanie niektorých opatrení pokračuje aj v roku 2019.

Grafy III a IV poskytujú prehľad o pôvode a odborných skúsenostiach účastníkov programu:

Graf III a graf IV: Pôvod účastníkov a odborné skúsenosti účastníkov⁶ (opatrenia, na ktoré boli v roku 2018 viazané finančné prostriedky, pozri prílohu I)⁷

Na opatreniach, na ktoré boli v roku 2018 viazané finančné prostriedky, sa podľa odhadu zúčastnilo 568 expertov.

Pokiaľ ide o pôvod, účastníci pochádzajú z 58 krajín. Väčšinu (67 %) tvoria účastníci z Európy: 37 % pochádza z členských štátov eurozóny, zatiaľ čo európske krajiny, ktoré nie sú členmi EÚ, predstavujú 19 % a členské štáty, ktoré nepatria do eurozóny, predstavujú 11 %; 26 % účastníkov pochádza z Latinskej Ameriky, čo je v porovnaní s predchádzajúcim rokom⁸ veľký nárast. A nakoniec, 1 % pochádza z Blízkeho východu a zo severnej Afriky a 1 % z Ázie.

Pokiaľ ide o odborné skúsenosti účastníkov, členovia policajných zborov predstavujú 54 % celkového počtu účastníkov. Toto výrazné zastúpenie možno pripísať skutočnosti, že policajné orgány sú v prvej línii v boji proti falšovaniu eura a zamestnanci polície zahŕňajú vyšetrovateľov aj technických pracovníkov.

Ostatné kategórie účastníkov tvoria spolu 46 %, čo predstavuje pokles z 58 % v predchádzajúcom roku. Výrazná účasť centrálnych bánk zostala takmer rovnaká (23 %) a pretrvávajúca je účasť členov súdnictva (4 %). Osobitne je potrebné spomenúť účasť mincovní (2 %), ministerstiev financií (1 %) a spoločností prepravujúcich hotovosť (2 %), v ktorej sa odráža celý rozsah odborných skúseností účastníkov. Vykonávanie opatrenia Komisie „druhé zasadnutie Platformy 1210“ nakoniec viedlo už tretí rok za sebou k vysokej

⁶ Kategória Iné zahŕňa okrem iného Interpol, zamestnancov z vnútroštátnych ministerstiev a zastúpení a zamestnancov akademických inštitúcií.

⁷ Všetky údaje sa týkajú opatrení vykonaných v roku 2018, ako aj opatrení, ktoré sa práve vykonávajú alebo sa budú vykonávať po roku 2018.

⁸ Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní a výsledkoch programu Pericles 2020 na ochranu eura proti falšovaniu v roku 2017, COM/2018/581 final.

účasti zástupcov z odvetvia zariadení na triedenie mincí (6 %), čo potvrdzuje, že súkromný sektor je významnou zainteresovanou stranou v boji proti falšovaniu.

Výsledkom toho je, že vykonávanie programu spĺňa nadnárodný a multidisciplinárny rozmer programu vyžadovaný v nariadení (EÚ) č. 331/2014.

b. Prehľad opatrení v rámci ročného pracovného programu 2018

Súhrnný prehľad opatrení programu Pericles v rámci ročného pracovného programu 2018 sa nachádza v prílohe I. Je možné poukázať na tieto opatrenia:

Regionálna medzinárodná spolupráca v juhovýchodnej Európe

Programu sa v roku 2018 podarilo udržať a ešte viac prehĺbiť silnú regionálnu medzinárodnú spoluprácu v juhovýchodnej Európe. K hlavným udalostiam roku 2018 patrila „Stratégia Spoločenstva na ochranu eura v oblasti Stredozemia“, ktorú zorganizoval úrad UCAMP a ktorá sa konala v Srbsku v roku 2018. V rámci tohto opatrenia sa spojilo sedem krajín z juhovýchodnej Európy a Francúzska a úspešne sa podarilo zachovať efektívnu sieť expertov v jednom z najcitlivejších regiónov, pokiaľ ide o falšovanie eura. V nadväznosti na toto opatrenie boli medzi Európskou komisiou a Srbskom, Čiernou Horou a Kosovom v zmysle rezolúcie Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov 1244 podpísané tri dohody o administratívnej spolupráci na ochranu euromincí. Taliansky úrad UCIFM okrem toho zorganizoval nákup zariadenia, ktoré budú používať orgány špecializované na boj proti falšovaniu na ochranu eura proti falšovaniu a školenie polície a národnej banky Čiernej Hory.

Regionálna medzinárodná spolupráca v Latinskej Amerike

Programu sa podarilo udržať a ešte viac prehĺbiť silnú regionálnu medzinárodnú spoluprácu v Latinskej Amerike:

- Španielsky útvar BIBE zorganizoval kurz odbornej prípravy o falšovaní peňazí pre expertov z krajín Latinskej Ameriky, na ktorom sa v roku 2018 v Paname zúčastnili príslušné orgány z 18 krajín Latinskej Ameriky, pričom sa propagovali opatrenia na ochranu eura proti falšovaniu v krajinách Latinskej Ameriky, ktoré sú na to potenciálne náchylné. Týmto opatrením sa podporilo zriadenie a fungovanie národných centrálnych úradov pre boj proti falšovaniu mien v zúčastnených krajinách. Na základe predchádzajúcej odbornej prípravy rovnakého formátu Argentína takýto vnútroštátny centrálny úrad zriadila.
- Španielsky útvar BIBE vykonal nákup zariadenia, ktoré používajú špecialisti na boj proti falšovaniu uvedeného novozriadeného argentínskeho národného centrálného úradu na ochranu eura proti falšovaniu.
- Komisia v roku 2019 uskutoční svoje taktické technické školenie v kolumbijskom Medellíne, ktoré sa vykonáva každé dva roky a ktoré je zamerané na orgány presadzovania práva a súdne orgány v Kolumbii.

3. Vykonávanie opatrení v roku 2018, na ktoré boli viazané finančné prostriedky v rámci predchádzajúcich rozpočtov programu

V roku 2018 sa vykonávalo desať opatrení, na ktoré boli viazané finančné prostriedky v rámci predchádzajúcich rozpočtov programu⁹. Osem z uvedených opatrení pochádzalo od príslušných vnútroštátnych orgánov členských štátov – konkrétne Francúzska, Španielska, Portugalska, Rumunska, Rakúska, Chorvátska a Talianska – a dve opatrenia iniciovala Komisia. Tieto opatrenia tvorili tri semináre, jedno technické školenie, štyri výmeny zamestnancov, jeden nákup zariadenia a štúdia. Osobitná pozornosť sa venovala regiónom juhovýchodnej Európy, Číny a Latinskej Ameriky a témam darknetu a overovaniu pravosti euromincí. Je možné poukázať na tieto opatrenia:

Regionálna medzinárodná spolupráca v juhovýchodnej Európe

V roku 2018 sa vykonalo viacero opatrení programu Pericles 2020, ktoré sa zameriavali na podporu a udržanie intenzívnej spolupráce medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v juhovýchodnej Európe. Opatrenia zahŕňali výmenu zamestnancov organizovanú rumunskými a talianskymi policajnými orgánmi, predchádzajúce nadviazanie a udržiavanie spolupráce s krajinami východného Balkánu a regiónu Čierneho mora vrátane Turecka, Moldavska a Ukrajiny. Okrem toho sa na „tretej konferencii balkánskej siete“, ktorú zorganizovala Chorvátska národná banka, stretli účastníci z národných a komerčných bánk v regióne a podporilo sa fungovanie a výmena informácií systému včasného varovania medzi zúčastnenými krajinami.

Regionálna medzinárodná spolupráca v Latinskej Amerike

Na prehlbenie silnej regionálnej medzinárodnej spolupráce v Latinskej Amerike možno poukázať aj v súvislosti s vykonávaním opatrení programu Pericles 2020 v roku 2018. Portugalská Polícia Judiciaria zahrnula do výmeny svojich zamestnancov účasť príslušných brazílskych orgánov. Diverzifikovaný prístup španielskeho útvaru BIBE viedol k realizácii vzdelávacej konferencie, výmene zamestnancov a nákupu zariadenia v regióne, čím sa zabezpečila účasť veľkého počtu účastníkov z Latinskej Ameriky z mnohých krajín v regióne.

Internet/darknet: konferencia ICIT – Vyšetrovanie darknetu – ochrana eura

Prostredníctvom niekoľkých opatrení vykonaných v roku 2018 sa riešila hrozba, ktorú predstavuje internet/darknet v boji proti falšovaniu, pričom sa dôraz kládol na účinnosť vyšetrovacích techník a potrebu koordinovanej reakcie na hrozbu. Tejto téme bola v plnej miere venovaná najmä konferencia ICIT – Vyšetrovanie darknetu – ochrana eura, na ktorej sa stretli súdni a policajní experti na danú oblasť z 19 krajín. Konferencia viedla k vydaniu niekoľkých odporúčaní, ako je potreba zriadenia siete regionálnych špecialistov na vyšetrovanie darknetu a vypracovania príručky najlepších postupov na presadzovanie práva.

⁹Súhrnný prehľad opatrení v rámci programu Pericles, na ktoré boli viazané finančné prostriedky v rámci predchádzajúcich rozpočtov programu Pericles 2020, ale ktoré boli vykonané v roku 2018, sa nachádza v prílohe II.

4. Záver a ďalší postup

Program Pericles 2020 je naďalej dôležitým a účinným nástrojom v boji proti falšovaniu. Program tvorí základ na podporu štúdií, udržiavanie a rozvíjanie spolupráce a výmenu najlepších postupov medzi všetkými aktérmi zapojenými do boja proti falšovaniu eura.

Komisia o výsledkoch opatrení podporovaných v rámci programu priebežne informuje expertov z expertnej skupiny proti falšovaniu eura. V roku 2018 sa uskutočnili tri zasadnutia tejto skupiny. Program vykazuje vysoký stupeň konzistentnosti a komplementarity s inými relevantnými programami a opatreniami na úrovni Únie, lebo je výlučne určený a zameraný na prevenciu proti špecifickej forme trestnej činnosti a na boj proti nej, konkrétne ide o falšovanie eura. Platí to o nástroji technickej pomoci a výmeny informácií (TAIEX), ktorý sa najčastejšie využíva na podporu prístupových rokovaní, aj o Fonde pre vnútornú bezpečnosť – polícia¹⁰, ktorý sa týka predchádzania trestnej činnosti a boja proti nej vo všeobecnosti.

Vzhľadom na odporúčanie obnoviť program po roku 2020 a jeho preukázanú účinnosť zdôraznenú v hodnotení programu „Pericles 2020“ v polovici obdobia¹¹, ako aj na pozitívnu podporu od zainteresovaných strán, ako sú členské štáty, ECB a Europol, Komisia prijala ako súčasť budúceho viacročného finančného rámca návrh na pokračovanie programu po roku 2020 ako program Pericles IV¹². Rada prijala čiastočné všeobecné smerovanie 19. decembra 2018. V podpornom prístupe Rady sa odráža široká podpora návrhu Komisie týkajúceho sa programu Pericles IV. Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci (LIBE) v Európskom parlamente 4. februára 2019 jednomyselne prijal svoju pozíciu k návrhu Komisie týkajúceho sa programu Pericles IV, pričom vyjadril svoju podporu pokračovaniu programu.

Na základe výsledkov vykonávania programu a neustálych analýz vznikajúcich hrozieb, o ktorých diskutovala expertná skupina proti falšovaniu eura, sú prioritami na rok 2019¹³:

- podpora činností zameraných na zlepšenie spolupráce medzi tými členskými štátmi, ktoré sú mimoriadne zasiahnuté výrobou a distribúciou falzifikátov,
- podpora užšej spolupráce s príslušnými orgánmi tých tretích krajín, v ktorých existuje podozrenie alebo dôkaz o výrobe falšovaných eur,
- zachovanie efektívneho rámca na ochranu eura v juhovýchodnej Európe,
- nové témy: ochranné prvky euromincí, vykonávanie nariadenia (EÚ) č. 1210/2010 o overovaní pravosti euromincí a manipulácii s euromincami nevhodnými do obehu,

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 513/2014 zo 16. apríla 2014, ktorým sa ako súčasť Fondu pre vnútornú bezpečnosť zriaďuje nástroj pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia a ktorým sa zrušuje rozhodnutie Rady 2007/125/SVV (Ú. v. EÚ L 150, 20.5.2014, s. 93).

¹¹ Hodnotenie programu v polovici obdobia vykonal nezávislý dodávateľ na základe článku 13 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 331/2014. Komisia prijala oznámenie Európskemu parlamentu a Rade o výsledkoch hodnotenia programu v polovici obdobia 6. decembra 2017 [COM(2017) 741], v ktorom súhlasí so záverom, že program by mal pokračovať do svojho prirodzeného uplynutia v roku 2020, podporuje pokračovanie programu po roku 2020 vzhľadom na jeho pridanú hodnotu EÚ, jeho dlhodobý vplyv a udržateľnosť a súhlasí s posúdením hodnotenia o pokračovaní programu ako samostatného programu po roku 2020, oznámenie COM(2017) 741 final – oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu o hodnotení výmenného, pomocného a školiaceho programu na ochranu eura proti falšovaniu (program „Pericles 2020“) v polovici obdobia, 6. decembra 2017.

¹² Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje výmenný, pomocný a školiaci program na ochranu eura proti falšovaniu na obdobie rokov 2021 – 2027 („program Pericles IV“), COM/2018/369 final – 2018/0194 (COD) a návrh nariadenia Rady o rozšírení uplatňovania nariadenia (EÚ) č. .../2018, ktorým sa stanovuje výmenný, pomocný a školiaci program na ochranu eura proti falšovaniu na obdobie rokov 2021 – 2027 (program „Pericles IV“), na neúčastnené členské štáty, COM/2018/371 final – 2018/0219 (APP).

¹³ Priority programu na rok 2019 sú nevyhnutnou súčasťou ročného pracovného programu, ktorý tvorí prílohu k rozhodnutiu Komisie C(2019) 806 final z 2. februára 2019 o prijatí pracovného programu na rok 2019 pre program Pericles 2020.

distribúcia falzifikátov a komponentov vysokej kvality na internete, podpora zriaďovania/posilňovania vnútroštátnych centrálnych úradov.